ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXXIII. ČÍSLO 5 MÁJ 2025

Oprali si rúcha

Posolstvá pápeža - Pozdrav z Ríma - Putovanie - Extrémna Krížová Cesta
Oblečme si Krista - Strach zo spovede - Mamy prehovorili - Prázdny hrob

Štvrtok Pánovej večere (Zelený štvrtok) - 17. apríla 2025

Pápež František si už opral rúcho v Baránkovej krvi

Začnem slovami z knihy Zjavenia svätého apoštola Jána (7, 14b): „To sú tí, čo prichádzajú z veľkého súženia: oprali si rúcha a zbielili ich v Baránkovej krvi.“ Čo krásne môže byť na týchto slovách?

Krásne je to, že aj v terajších časoch, keď je svet uponáhľaný a nevie spomaliť beh času, sa zrazu svet zastavil. A to v tomto tisícročí už tretíkrát. Najskôr si prešiel veľkým súžením svätý pápež Ján Pavol II. Na vigíliu Božieho milosrdenstva si opral rúcho v Baránkovej krvi a radoval sa s Pánom ešte počas Veľkonočnej oktávy. To isté sa stalo na Veľkonočný pondelok, keď si pápež František tiež opral rúcho v Baránkovej krvi. Prešiel si súžením choroby a už sa raduje v nebeskom kráľovstve.

Máme vzory, ktorým sa chceme podobať. Ale táto doba nechce, aby sme trpeli. Vždy sa máme iba radovať a bolesť zahodiť preč; mať sa dobre. A áno, je pravda, že teraz sa máme radovať, pretože je obdobie radosti. No obdobiu tejto radosti predchádzalo obdobie smútku – smútku z toho, že ten, ktorý mal vyslobodiť Izrael spod rímskej nadvlády, potupne zomrel na kríži. My však dobre vieme, že krížom sa to neskončilo, ale celé začalo.

Táto doba nechce obyčajné krížové cesty, ale extrémne krížové cesty, aby sme si dokázali, že sme silní. Pán Boh nás však nechce silných len navonok, ale hlavne vo vnútri. A vnútro nám zosilnie iba tým, že v súžení sa vieme obrátiť na Pána, oprať si naše rúcha zašpinené všelijakými nánosmi tohto sveta a nechať ich obmyť krvou Baránka. A to je ten najsilnejší zážitok – dokázať byť aj v slabosti tela silnými na duchu, ako boli silnými pápeži František a Ján Pavol II., ale tiež Benedikt XVI., ktorý si opral rúcho v Baránkovej krvi na Oktávu narodenia Pána Ježiša. Preto sa ani v tejto ťažkej dobe nebojme vykročiť za trpiacim Kristom, veď nás čaká vytúžená odmena - večný život, ktorý dosiahneme po zbavení sa nánosov tohto sveta, keď si operieme naše rúcha v Baránkovej krvi. Naše rúcha už potom nebudú červenej farby, ale zbelejú ako vlna. A my budeme očistení a budeme vidieť Pána takého, aký je – ako toho, ktorý za nás z milosrdenstva položil svoj život. Buďme milosrdní, ako je milosrdný náš Otec na nebesiach. Tieto slová často používal aj pápež František. Nech je mu Pán Boh milosrdný a nech sa teší v nebeskom kráľovstve.

fráter Šimon Chrzaser, SchP

O pápežovi Františkovi, radosti a jednom dni v Košiciach

Písať o pápežovi Františkovi v čase, keď o ňom píšu novinári, svetoví lídri či významné osobnosti, je trochu zvláštne. A inak ako osobne sa o ňom asi písať nemá ani nedá.

Spomínam si na jednu septembrovú sobotu v roku 2021. Slovensko zasiahnuté pandémiou privítalo pápeža Františka. Precestovala som 960 km nočnými vlakmi, aby som zažila stretnutie mladých so Svätým Otcom na štadióne v Košiciach.

Trvalý odkaz pre svet

Pamätám si hluk policajného vrtuľníka nad štadiónom miešajúci sa s melódiou hymny „Abba, Otče“ Svetových dní mládeže v Czestochowej v lete 1991, keď sa svätý Ján Pavol II. prvýkrát stretol s mladými z východnej Európy, aby tá istá pieseň sprevádzala ďalšieho pápeža na stretnutí s mladými (nielen) Slovákmi o 30 rokov neskôr. Prechádzal na papamobile po štadióne - a ak by som mala popísať, ako si predstavujem ono biblické: „...pozrel naňho s láskou,“ (Mk 10, 21), tak pohľad pápeža bol presne taký. Láskavý a Boží.

Pápež, pútnik a pastier, hovorí k nám jednoducho, ale podstatne: „Nie sme stvorení, aby sme sklonili hlavu, ale aby sme ju pozdvihli k nebu a k druhým.“ Zapisujem si ešte myšlienku zo záveru jeho príhovoru. O kríži, o tom, že nemožno objať kríž bez lásky, a to, čo premieňa bolesť, je láska. Keď objímeme Ježiša, nachádzame radosť, silnejšiu ako čokoľvek iné.

Tieto myšlienky neboli zďaleka len pre mladých a len pre Slovákov, ale sú trvalým odkazom pre svet.

Staviteľ mostov

Bolo a je úžasné sledovať jeho životný príbeh, jeho misiu, jeho stopu, ktorá v Cirkvi nezmazateľne zostane, semeno, ktoré zasial všade, kam prišiel a ktorému Boh dal a dáva vzrast spôsobom, ktorý odolá všetkým časom a ktorého ovocie, veríme, bude Cirkev zbierať ešte dlhé roky. Bol staviteľom mostov, poctivým a trpezlivým robotníkom, ktorý podľa nákresu, ktorým je Boží plán spásy pripravený „na mieru“ každému človeku, verne a neúnavne buduje stavbu - tehlu po tehle a kameň po kameni – bez ohľadu na to, či hotové dielo fyzickým zrakom uvidí alebo nie. Staval mosty – v pevnej viere, že tehly kladie on, ale život jeho dielu dáva Boh. Mosty medzi ľuďmi, štátmi, kultúrami, medzi jednotlivcami, najrôznejšími skupinami ľudí, medzi Cirkvou a svetom, medzi Bohom a ľuďmi. Bol hlasom tých, ktorí hlas nemali alebo ich svet nepočúval – chudobných, detí, žien, chorých, starých, zomierajúcich, väzňov, obetí vojen a ďalších. Bol umelcom, ktorého dielom je jeho vlastný život. A sto-

pa, ktorú vo svete trvalo zanechal. Budú ju analyzovať cirkevní analytici, teológovia, univerzitní profesori či novinári – ale skutočnou ju robí práve to, že zostáva v srdciach ľudí po celom svete. Zomrel ako starozákonný Jób – sýty svojich dní (Jób 42,17), zanechávajúc nesmierne inšpirujúci osobný príbeh života, zanechávajúc Cirkev v tom najlepšom zmysle slova poznačenú jeho láskou a milosrdenstvom a zanechávajúc svetu jasný príklad, kde čerpať nádej, silu a radosť pre každý deň.

Zvuk veľkonočnej radosti

A možno práve radosť ako základný motív veľkonočných sviatkov je dôvodom, prečo sa už druhý novodobý pápež vrátil do domu Otca práve vo Veľkonočnej oktáve. Aby sme jeho osobné a definitívne stretnutie s Otcom videli práve vo svetle prázdneho hrobu. Lebo ak existuje trvalá a skutočná radosť, tak je to práve tá, ktorá stojí na Kristovi – skale, ktorá žiari z hrobu ožiareného jeho svetlom a trvalo sa šíri po svete práve vďaka svedkom, medzi ktorých patrí aj pápež František.

Pripomínajú nám ho zvony znejúce z kostolných veží po celom Slovensku. Sú zvukom smútku za pastierom, ktorý nás predišiel domov, ale i zvukom veľkonočnej radosti, tej, o ktorej pápež František povedal, že je silnejšia ako čokoľvek iné. Vďaka viere v toho, ktorému František daroval celý svoj život (a ako sám povedal, nikdy to neoľutoval), nám to, že nad svetom i teraz neúnavne znie „Raduj sa, Cirkev Kristova!“ nepripadá absurdné ani nemiestne, ale nadovšetko pravdivé.

Pápež František dosiahol cieľ svojho života - stretol sa z tváre do tváre s tým, od ktorého čerpal lásku, milosrdenstvo, skutočnú slobodu a nádej pre celý svet. A my ho nasledujeme. Na ceste domov. Do radosti. Tej veľkonočnej, ktorá žiari z prázdneho hrobu a osvetľuje cesty všetkých, ktorí chcú kráčať vo svetle a nebáť sa tmy. Ako pápež František.

Stretneme sa v kráľovstve svetla a pokoja, milý náš Svätý Otec!

Text a foto: Mária Kvetová

Nestratila som, ale našla

Nie... Nesmútim v slzách
za pápežom Františkom,
akoby som niečo vzácne stratila.
Pretože nie je a nebol vec.
Bol vzácnym a láskyplným
priateľom.
A ak sa aj dáka slza zatúla do oka,
bude to slza radosti.
Pretože tu bol s nami a my s ním:
V jednote s Bohom.

Veronika Hoffmannová

Ktorá udalosť pontifikátu pápeža Františka vás oslovila najviac?

Jozef Repko, farár Prievidza-mesto:
„Oslovilo ma, keď som sa dozvedel o jeho telefonátoch ľuďom, s ktorými sa v minulosti stretol. Pápež ich pozdravil buď pri príležitosti ich sviatku, alebo len tak, že si na nich práve spomenul a rozhodol sa im zavolať. A tiež ma oslovila jeho prvá návšteva na Zelený štvrtok v rímskej väznici.“

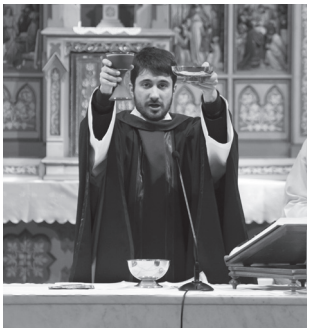

Oto Dokoupil, farský vikár Prievidza-mesto:
„Odpoviem na otázku dvoma spôsobmi. Z osobného pohľadu ma najviac zasiahli Svetové dni mládeže (SDM) - aj Krakov, aj Lisabon. Určite je tomu tak preto, že som to mohol reálne zažiť a odniesť si odtiaľ veľmi veľa dobra do svojho života. Z cirkevno-pastoračného hľadiska by som vypichol synodu, ktorej veľkými témami boli dialóg a počúvanie, čo sú veľmi potrebné témy pre dnešnú spoločnosť.“

P. Juraj Ďurnek, SchP:
„Pre mňa ako koordinátora Charis - Slovensko bolo veľkým prínosom ustanovenie Charis (Catholic Charismatic Renewal International Service) pápežom Františkom 8. decembra 2018 - teda spojenie všetkých prúdov obnovy v Duchu Svätom v Katolíckej cirkvi.“

P. Peter Valachovič, SchP:
„Pre mňa je ťažké vybrať jedinú udalosť z Františkovho pontifikátu, hoci návšteva Slovenska a hlavne Luníka IX je silným kandidátom. Pozerám sa na týchto 12 rokov ako na jednu veľkú prelomovú udalosť v živote Cirkvi, keď sa pod pápežovým vedením uviedli do praxe mnohé myšlienky Druhého Vatikánskeho koncilu a v tom najlepšom zmysle slova sa Cirkev priblížila k ‚tepu doby’ skrze pomenovanie a adresovanie výziev, ktoré prišli do spoločnosti prostredníctvom stále prebiehajúcej technickej revolúcie. Vďaka pontifikátu pápeža Františka a jeho prístupu k výzvam spoločnosti si už málokto dovolí Cirkev označiť za spiatočnícku, zastaralú či prekonanú. Vnímam, ako sa medzi mladými ľuďmi postupne rozvíja pohľad na Cirkev, ktorá chce prinášať život v plnosti aj pre ľudí 21. storočia.“

P. Matúš Palaj, SchP:
„Mňa osobne zasiahla jeho programová apoštolská exhortácia Evangelii gadium, ku ktorej sa rád vraciam. Silným momentom bolo ustanovenie služby Charis, ale taktiež synodalita, ktorou pápež František otvoril nový spôsob rozmýšľania a fungovania v Cirkvi.“

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz:
„Na jednu udalosť si pamätám, ale to je skôr taká osobná udalosť; čiže ani nie tak čo on vykonal, ale čo som si vďaka jeho prítomnosti uvedomil. Bolo to v Ríme, keď som tam bol ešte ako študent a boli sme na Námestí sv. Petra. Pápež František prechádzal okolo a všetci, mňa nevynímajúc, vyťahovali mobily a fotili ho. Keď som si ho odfotil, pozrel som naňho už bez mobilu a uvedomil som si, že som si z pápeža spravil atrakciu. Vymazal som tú fotku a hanbil som sa, že som medzi neho a mňa postavil mobil. Odvtedy sa snažím ‚fotiť svojím srdcom’, aby tie zážitky neboli len o listovaní vo fotoalbume.“

Libor Straka, dekan:
„Určite to bolo svätorečenie rodičov sv. Terezky, Louisa a Zélie Martinovcov, ktorých relikvie máme aj v našom kostole na Zapotôčkoch. Boli sme v tom čase aj s pútnikmi z našej farnosti v Ríme na tomto svätorečení na Námestí sv. Petra 18. 10. 2015. Vtedy bola v Ríme aj synoda o rodine. Svätý Otec František svätorečil v ten deň viacerých svätých, ale keďže sv. Terezka je patrónkou našej farnosti, tak práve jej rodičia a ich svätorečenie mi bolo bližšie. Dokonca som mal možnosť dostať sa na dotyk k relikviáru týchto svätých manželov. Svätý Otec František bol aj vtedy veľmi sústredený a tiež veľmi spontánny vo svojich prejavoch voči pútnikom z celého sveta.“

Pavol Kordík, farský vikár Prievidza-Zapotôčky:
„Mňa na Svätom Otcovi Františkovi najviac oslovila jeho ľudskosť a vnímavosť na znamenia čias. Bol takým prorokom dnešných dní. Vždy ma fascinovala jeho snaha byť tu najmä pre chudobných, chorých a opustených – tak, ako to robil Kristus.“

Pripravila: Petra Humajová, foto: archív redakcie

Podporme výstavbu seminára na Madagaskare

O misionárovi otcovi Jaroslavovi Jassovi, ktorý pôsobil na Madagaskare, sme už písali viackrát. Dokonca aj navštívil našu farnosť a tiež sme prispeli na nákup ryže pre chudobných z jeho misie a kúpu autobusu pre bohoslovcov.

Madagaskar je veľmi chudobná krajina, ale je tu veľký záujem o duchovné povolania. Aby budúci bohoslovci mali kde študovať, pripravuje sa výstavba nového seminára. Projekt je už takmer hotový a otec Jasso je hlavný koordinátor. Teraz cestuje po svete a oslovuje dobrodincov, ktorí podporia výstavbu seminára. Nedávno navštívil Kanadu a chystá sa aj do iných krajín, kde pôsobia vincentíni. Všetko závisí od financií. Ak sa podarí vyzbierať potrebnú čiastku peňazí, do dvoch rokov môže byť seminár postavený.

Otec Jasso nám posiela pozdrav z Ríma:

Drahí misijní priatelia,

srdečne Vás všetkých pozdravujem z Ríma, kam som s pomocou Božou šťastne priletel pred pár dňami z misijnej cesty žobráka Božieho Misijnej spoločnosti svätého Vincenta de Paul z Kanady v Toronte.

Chcem sa s Vami podeliť o hlboký duchovný zážitok, ktorý som nedávno prežil – prechod cez Svätú bránu milosrdenstva v Bazilike svätého Petra v Ríme.

Prechod Svätou bránou sa pre mňa stal symbolom obrátenia – vystúpením z uponáhľaného sveta a vstupom do prítomnosti Boha, ktorý odpúšťa, prijíma a premieňa. V tom tichom, posvätnom okamihu som v srdci niesol všetkých, ktorých nám Pán zveril – chudobných, bohoslovcov, priateľov aj dobrodincov. Cítil som, že toto nie je len brána z dreva a železa – je to brána milosrdenstva, ktorá sa otvára z Božieho milosrdenstva pre každého z nás.

„Roztrhnite si srdcia, a nie rúcho, obráťte sa k Pánovi, svojmu Bohu, veď je dobrotivý a milosrdný, trpezlivý a veľmi ľútostivý a môže odvrátiť nešťastie.“ (Joel 2,13) Svätý Vincent de Paul nás učí, že keď sa obraciame k Bohu, musíme prísť ako deti k otcovi, s dôverou a jednoduchosťou.

Boh nás neodmietne, ak sa mu celkom odovzdáme.
Po požehnanom prechode Svätou bránou som sa vrátil späť do Ríma, do každodenného zápasu o nádej, o ľudskosť a o budúcnosť Cirkvi. Na budúci týždeň tu budem mať možnosť predstaviť náš projekt výstavby nového seminára na Madagaskare dvom potencionálnym sponzorom na generálnej kúrii Misijnej spoločnosti svätého Vincenta de Paul.
Milí priatelia, prosíme Vás v mene všetkých našich budúcich bohoslovcov na Madagaskare: podporte nás modlitbou, duchovnou blízkosťou a obetou. Náš seminár na Madagaskare je tiež bránou – nie kamennou, ale bránou povolaní, bránou nádeje, bránou budúcich kňazov, ktorí raz ponesú Krista až na kraj sveta.
A preto, drahí misijní priatelia, prosíme vás: buďte s nami na kolenách, spojení v modlitbe, v nádeji a v radosti, že Božie kráľovstvo rastie tam, kde sú ľudia ochotní darovať sa pre druhých. A nech nás všetkých žehná Všemohúci Boh, Otec i Syn i Duch Svätý. Amen.

S vďačným srdcom a v modlitbách spojený váš brat v Kristu, P. Jaroslav Jaššo CM

Ak by ste chceli prispieť, pripájame účet otca Jaroslava Jassa: SK75 8330 0000 0020 0187 5043, do poznámky napíšte „Madagaskar“.
Alebo svoj milodar vložte do obálky a odovzdajte v sakristii, prípadne v mesiacoch máj - jún do misijnej pokladničky pri soche sv. Terezky.

Elena Cagáňová, členka Klubu priateľov misií
Foto: archív Jaroslava Jassa

Prievidzskí skauti putovali na kalváriu v Nitrianskych Sučanoch

Pôstna návšteva niektorej z kalvárií v blízkom okolí v spoločenstve skautiek, skautov, ich rodín, priateľov a známych má na Hornej Nitre tradíciu už viac ako 20 rokov. Tento rok si skauti vybrali kalváriu v Nitrianskych Sučanoch. Putovali na ňu na štvrtú pôstnu nedeľu, teda 30. marca 2025 popoludní.

Najmenšie včielky s vĺčatami, skauti, skautky, ich blízki, ale aj starší spomedzi oldskautov sa stretli pred Kostolom sv. Filipa a Jakuba v Nitrianskych Sučanoch. Odtiaľ prešli na kalváriu nad obcou, na ktorej sa pomodlili pobožnosť krížovej cesty.
V meditáciách sa zamýšľali nad slovami našich dní - nesúhlasím, nechcem, nestačím na to, nemám čas, je mi to jedno, nepomôžem, nevydržím, neodpustím a ďalšími. Modlili sa, aby dokázali viac rozmýšľať nad tým, čo hovoria a vážili každé slovo, ktoré vychádza z ich úst.
Odmenou pre pútnikov bol okrem duchovného povzbudenia aj pekný výhľad a príjemné spoločenstvo v nádhernom jarnom počasí. Bohu vďaka za tieto krásne chvíle.

Text a foto: Alojz Vlčko

Piaristická fraternita navštívila Krakov

V jubilejnom roku 2025 sa aj Piaristická fraternita vydala na púť. Jej členovia a priaznivci sa v dňoch 4. - 5. apríla zúčastnili spoločnej cesty do Krakova.

Po príchode do mesta sa pútnikov ujal páter Jacek, člen Rehole piaristov v Poľsku. Sprevádzal ich po významných miestach Krakova. Spolu si prezreli katedrálu na hrade Wawel, poľské sväté miesto národného historického významu a poľskú kultúrnu pamiatku. Má tisícročnú históriu a je to tradičné miesto korunovácií poľských kráľov. Mnohí sú tu aj pochovaní, spolu so svätým Stanislavom a ďalšími významnými osobnosťami poľského národa. Na tomto mieste pútnici po krátkej adorácii pod krížom, pri ktorom sa modlievala svätá Hedviga, získali plnomocné odpustky spojené s Jubilejným rokom 2025 v Cirkvi.
Kroky pútnikov ďalej smerovali do Kostola svätého Františka z Asissi, kde si mohli pozrieť kópiu slávneho Turínskeho plátna. Nemenej zaujímavým miestom návštevy bol Kostol Nanebovstúpenia Pána patriaci reholi piaristov v samotnom srdci mesta, kde spoločne prežili svätú omšu celebrovanú pátrom Matúšom Palajom, SchP.
Na druhý deň pútnici navštívili Sanktuarium Ecce Homo svätého brata Alberta (Adama Chmielewského) v Krakove. Tu im jedna zo sestier albertínok porozprávala o dejinách slávneho obrazu Ecce Homo, a tiež o životnej ceste blahoslavenej Bernardíny Jablońskej a brata Alberta.
Ďalšou zastávkou druhého dňa púte bola piaristická farnosť v meste Krakov, kde sa nachádza rehoľný dom piaristov aj piaristiek, kostol, základná škola a lýceum (obdoba nášho gymnázia). Z rozprávania pátra Jaceka sa prítomní dozvedeli, že piaristov v Poľsku je okolo 120 a polovica z nich žije práve v Krakove.
Aká by to bola púť do Krakova, keby obišla slávne Lagievniky? Toto bola posledná zastávka pútnikov, kde si prezreli Sanktuárium svätej sestry Faustíny a Sanktuárium Božieho milosrdenstva. V Kaplnke Sedembolestnej Panny Márie, ktorá sa nachádza v prízemnej časti Sanktuária Božieho milosrdenstva, prežili členovia fraternity spoločnú svätú omšu, pomodlili sa Korunku Božieho milosrdenstva, a tak zakončili svoju požehnanú púť.
A ako vnímali cestu samotní pútnici? Na otázku, čo ich na púti najviac zaujalo, nám odpovedal jeden z nich: „Katedrála na hrade Wawel, ochota pátrov a sestričiek, ktorí nás sprevádzali.“

Za fraternitu pripravila Elena Blašková
Foto: Anežka Kútiková

Putovanie

Keď v rozprávke poslali hlúpeho Jana do sveta, počítali s tým, že zmúdrie. V rozprávkach sa často stretávame s postavou, ktorá vyšla na vandrovku. Zo sveta sa vrátila osobnosť so skúsenosťou a múdrosťou, oveľa zrelšia než naivný Jano, sediaci doma na peci.

„Svet je kniha a tí, ktorí necestujú, čítajú len jednu stranu.“ Tento výrok sa pripisuje sv. Augustínovi, biskupovi a učiteľovi Cirkvi. Aj Jubileum je spojené s putovaním, je symbolom putujúcej Cirkvi i prekračovania svojich hraníc. Keď sa hýbeme, nemeníme len miesto, ale premieňame aj seba.

Vydať sa na púť

Ak si plánujeme trasu, potrebujeme poznať jej cieľ. No podstatné je nielen plánovanie trasy do konkrétneho cieľa, ale samotné rozhodnutie vydať sa na púť. Slovo púť pochádza z latinského per ager, čo znamená „cez polia“, alebo per eger – „prechod cez hranice“; oba dva významy nám hovoria o podstate tejto cesty.

Putovanie do Ríma nesie symboliku návratu k duchovným koreňom, viere a jednote Cirkvi. Púť do Ríma má veľmi starý pôvod najmä v súvislosti so slávením rôznych sviatkov, ako boli spomienky na apoštolov a mučeníkov. Mnohí prichádzali do Ríma, aby získali odpustenie hriechov a omilostenie „kľúčmi od raja svätého Petra“. Rím vždy zostane jedinečným mestom na svete, srdcom kresťanstva, mesto s osobitným povolaním.

Hustá sieť ciest

V starovekom Ríme bola vybudovaná rozsiahla sieť ciest nazývaná „viae romanae“ — ktoré spájali celé Rímske impérium so svojím centrom: mestom Rím. Rímske cesty boli precízne plánované, viedli cez celé územia Európy, Afriky a Ázie – a všetky smerovali do Ríma.

Európou sa od začiatku kresťanstva tiahla hustá sieť dôležitých pútnických ciest, po ktorých putovali kresťania z východu na západ a zo severu na juh do Ríma k hrobom apoštolov Petra a Pavla; alebo do Palestíny k miestam života a smrti Ježiša; či k okraju Európy do Santiago de Compostela k hrobu apoštola svätého Jakuba Staršieho; prípadne k hrobu svätého Martina do Tours. Aj prostredníctvom modlitieb na púťach sa stávala Európa kresťanskou.

Výraz pútnik označuje toho, kto je „mimo mesta“ (per e-ager – ten, kto je na poli). Pútnik je teda cudzincom a uvedomuje si stav pravého veriaceho, ktorý vie, že skutočným a trvalým domovom nie je tento svet, ale večnosť.

Svedectvo jedného pútnika po prejdení púte Camino znie: „Nešiel som tam hľadať Boha. Ale našiel som ho.“ Zrejme nezáleží, aké pohnútky nás v milostivom roku zvedú do Ríma. Dôležitejšie bude, „kým budeme“, keď sa odtiaľ vrátime.

Text: Martina L.
Foto: Alojz Vlčko

Ukončenie 40-dňovej cesty bedára

Počas Veľkého pôstu sme sa v nedele usilovali odhaliť svoju chudobu – svoju biedu. Zbaviť sa figových listov, ktorými sa zakrývame v domnienke, že tým skryjeme pravdu o sebe. Tá zásterka z figových listov, ako si ju uplietli Adam a Eva po prvom hriechu (Gn 3,7), je vlastne taká „potemkinovská dedina" nášho srdca.

Figových listov bolo šesť – 1. emócie, 2. mudrovanie, 3. zaneprázdnenosť, 4. pamätanie na svoje dobré skutky, 5. religiozita, 6. porovnávanie sa s inými. Až keď ozaj spoznáme, že sme bedári a nahí a biedni, až vtedy môžeme v plnosti okúsiť to, čo sa deje v období Paschy.

Zjednotenie s našou biedou

Po tom, ako sme sa vyzliekli z figových listov a ostali sme nahí vo svoje biede v pravde o sebe, prišiel ten čas - tento Paschálny čas, keď prichádza Dobrodinec, „blahoutrobnyj" - ten, ktorého podstatou je dobro, „čelovikoľubec" – milujúci človeka. Prichádza, aby z bedára urobil kráľovského dediča oplývajúceho bohatstvom.

„Blahoutrobnyj čelovikoľubec" sa k nám priblížil v pokore – „na mláďati oslice" - a takto vstúpil do nášho srdca, do Jeruzalema. On vzal celú našu biedu na seba. On sa nám prvý pripodobnil, aby nás urobil podobným jemu. Zjednotil sa s našou biedou, aby nás z nej vytrhol.

To zjednotenie Kristus sám vyjadril pri opise posledného súdu (Mt 25,31-46): *„Lebo som bol hladný a dali ste mi jesť; bol som smädný a dali ste mi piť; bol som pocestný a pritúlili ste ma; bol som nahý a priodeli ste ma; bol som chorý a navštívili ste ma; bol som vo väzení a prišli ste ku mne."*

Zavŕšená premena

Kristus sa pre nás stáva bedárom a zároveň milosrdným darcom. Vo svojej biede sme boli hladní a smädní a on nás nakŕmil svojím telom a napojil nás svojou krvou. Na Veľký štvrtok nám odovzdal jedlo a nápoj pri ustanovení Eucharistie. Túlali sme sa, boli sme pocestní, a on nám vybudoval nový domov – Cirkev, ktorá je postavená na Eucharistii a všetkých zhromažďuje v znamení kríža. V tomto znamení nás on pritúlil. Kríž je zvon, ktorý nás volá domov.

A na Bielu sobotu a Veľkonočnú nedeľu – v noci zo soboty na nedeľu - vyplnil posledné skutky milosrdenstva: Boli sme nahí a on nás obliekol do seba: *„Lebo všetci, čo ste pokrstení v Kristovi, Krista ste si obliekli."* (Gal 3,27) Boli sme chorí v tomto svete – svojimi vášňami, žiadosťami - a on nás prišiel nielen navštíviť, ale aj chytiť nás za ruku a uzdraviť tieto slabosti nášho tela. Boli sme vo väzení pominuteľnosti tohto sveta, v okovách smrti, a on tým, že vo svojej poslušnosti vošiel do tohto väzenia za nami biednymi, rozbil raz navždy okovy, ktoré nás zvierali – a už sme slobodní.

Na Veľký štvrtok, Veľký piatok a v noci zo soboty na nedeľu bola zavŕšená premena bedára na nového človeka. Hladní a smädní požívajú nebeskú mannu a víno. Pocestní sa stali príbytkom Svätej Trojice. Nahí sa obliekli v Krista. Chorých už nesužuje slabosť tela, lebo telo sa stalo chrámom Svätého Ducha. Väznení boli prepustení, lebo smrť nad nami už nepanuje, jej okovy boli rozbité.

Nechajme sa ním objať, aby sme mohli volať s apoštolom Pavlom: *„Z jeho milosti som tým, čím som a jeho milosť nebola vo mne márna."* (1Kor 15,10) Sláva, Kriste, tvojej láske k nám! Sláva tvojmu umučeniu! Sláva tvojmu krížu! Sláva tvojej smrti! Sláva tvojmu vzkrieseniu!

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz
Foto: Mária Melicherčíková

Gréckokatolícke obrady (večiereň s uložením plaščenice do hrobu) - 18. apríla 2025

Novinky z piaristickej školy

Erasmus+ vo Francúzsku

Naša študentka Natália Korineková strávila v rámci projektu Erasmus+ 2 týždne vo Francúzsku. Ako svoj pobyt sama zhodnotila?

„Môj dvojtýždňový pobyt v Poitiers bol jedinečnou skúsenosťou, ktorá ma obohatila o nové vedomosti, zážitky a priateľstvá a Francúzsko a jeho kultúra mi stopercentne ostanú srdcu blízke. Teším sa, keď budem môcť svoju francúzsku kamarátku Hannu privítať na Slovensku a ukázať jej našu krajinu.“

Natália Korineková (druhá zľava) navštívila Francúzsko

Plaketa Jána Amosa Komenského od mesta Prievidza

Naša pani vychovávateľka Mgr. Viera Melišková bola ocenená plaketou Jána Amosa Komenského od mesta Prievidza. Pôsobí v našej škole na pozícii vychovávateľky v školskom klube detí. Je obľúbenou vychovávateľkou. Aby jej zverené deti v ŠKD strávili poobede pokojný, bezpečný a oddychový čas, láskavo im stanovuje hranice a dodržiava pravidelný režim. Pripravuje im pútavé aktivity. Aktívne sa spolupodieľa na formovaní mladých zdravotníkov spomedzi žiakov školy v príprave na medziškolské súťaže. V škole organizuje besedy so zaujímavými hosťami z oblasti medicíny. V jej starostlivosti sú aj všetky školské lekárničky, ktoré pravidelne kontroluje a dopĺňa potrebným vybavením. Pani Vierka Melišková je aj našou knihovníčkou. V školskej knižnici strávi veľa času a spoluorganizuje čitateľské aktivity v našej škole. Prostredie knižnice je útulné a knižky v nej sa tešia Vierkinej starostlivosti. Pani Vierka Melišková si neustále zvyšuje aj svoju kvalifikáciu. Nedávno si diaľkovo doplnila vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v odbore učiteľstvo pre 1. stupeň ZŠ a vyučuje výchovné predmety v základnej škole.

Mgr. Viera Melišková bola ocenená Plaketou J. A. Komenského od mesta Prievidza

Postup na krajské majstrovstvá vo volejbale

Po postupe z okresného kola odohralo naše volejbalové družstvo dva zápasy v rámci regionálneho kola a po víťazstvách nad Gymnáziom Bánovce n/B. 3:0 a Strednou školou Partizánske 3:0 postupuje na krajské majstrovstvá.
Gratulujeme!

Pripravila: Elena Blašková
Foto: archív školy

Volejbalisti postúpili do krajského kola

Kurz, ktorý upevňuje vzťahy medzi rodičmi a deťmi

Počas piatich stredajších podvečerov, od 12. marca do 9. apríla 2025, sa v piaristickej škole konal Kurz pre rodičov tínedžerov. Cieľom kurzu bolo pomôcť rodičom porozumieť tomuto obdobiu v živote svojich detí a budovať s nimi pevné vzťahy i v čase ich veľkých fyzických a emocionálnych zmien.

Kurz prebiehal formou sledovania videí, diskusií v skupinkách a praktických cvičení, ktoré pomáhali lepšie pochopiť a prehĺbiť jednotlivé témy s presahom do konkrétneho života rodín. Počas kurzov si rodičia mohli pomenovať aktuálne problémy, ktoré vnímajú vo svojom vzťahu k deťom, a následne hľadať riešenia na zlepšenie svojho vzťahu.
Medzi najdôležitejšie poznatky, ktoré si rodičia odniesli, patrí napríklad, že „tínedžerský vek“ je obdobím osamostatňovania, kľúčovú úlohu vo výchove zohrávajú zdravé hranice, nevyhnutnou je trpezlivosť, rešpektujúca komunikácia a aplikovanie jedinečného prístupu na základe poznania „jazyka lásky“ svojho dieťaťa. (Koncept piatich jazykov lásky vytvoril americký manželský poradca Gary Chapman. Je podrobne rozpracovaný v knihe Päť jazykov lásky, ktorá sa stala svetovým bestsellerom a je dostupná aj v slovenčine.)
V spätnej väzbe na kurzy rodičia ocenili najmä možnosť stretávať sa v priateľskej atmosfére a deliť sa o skúsenosti či postrehy v menších skupinkách. Výhodou bolo i občerstvenie, keďže kurz trval cca 2,5 hodiny a viacerí rodičia naň prichádzali priamo z práce. Povzbudzujúcim bolo tiež vedomie, že na rodičovstvo nie sú sami.
Ďakujeme všetkým, ktorí pomohli zorganizovať ďalší zo série Kurzov pre rodičov.

Text a foto: Anežka Kútiková

...dnes na slovíčko s organizátormi Extrémnej Krížovej Cesty – Prievidza Martinom Lienerom a Tomášom Bielikom

Sme vďační, že pútnici pochopili podstatu cesty

Extrémna Krížová Cesta (EKC) vznikla v roku 2009 v Poľsku. Autorom myšlienky je kňaz Jacek Wiosna Stryczek. Je jednou z najrýchlejšie sa rozvíjajúcich duchovných aktivít na svete. Pred rokom sa konala v 25 štátoch, 420 mestách, mala 822 trás a už viac ako 100 000 účastníkov. Na Slovensku sa uskutočnila prvýkrát v roku 2018 a záujem o ňu neustále rastie. V roku 2025 pribudla nová trasa so začiatkom a záverom v Prievidzi. Porozprávali sme sa s lídrom pre región Martinom Lienerom a jeho zástupcom Tomášom Bielikom, ktorí zastrešovali organizáciu podujatia u nás.

▪ **Prečo ste sa rozhodli zorganizovať Extrémnu Krížovú Cestu na Hornej Nitre? Boli to nejaké situácie, ktoré ste zažili na predchádzajúcich ročníkoch a chceli ste, aby ich mohli zažiť aj pútnici u nás?**

Martin: Na našu prvú EKC sme šli do Vrícka v roku 2023 a bolo to niečo úžasné a nové. Preto sme si to zopakovali aj minulý rok, konkrétne na trase Zvolen - Banská Bystrica. Putovali sme v noci neznámym terénom a svietili sme si len čelovkou. Modlili sme sa krížovú cestu, ale medzi zastaveniami sme mali aj dostatok času premýšľať o tom, čo sa modlíme - a postupne, ako nám ubúdali sily, mali sme problém vôbec rozmýšľať. Už sme si len hovorili: „Na čo som sa to dal...“ (Úsmev.) Začali sme viac rozmýšľať nad úmyslom, s ktorým sme do toho šli - ak si človek adoptoval úmysel, o to viac ho to hnalo dokončiť to. A ten pocit, keď prídete do cieľa - to treba zažiť.

Už po prejdení trasy v roku 2023 sme začali uvažovať nad možnosťou zorganizovať niečo také aj u nás, ale zostalo to len pri uvažovaní. Po prejdení druhej trasy vo mne znova ožili tie pocity. Ale klasické výhovorky typu „nemám na to čas“; „neviem, čo to v sebe zahŕňa“ a podobne to udusili. Pán však má svoje cesty. A keď mi zazvonil telefón, či nechcem zorganizovať EKC v Prievidzi, bolo rozhodnuté.

Tomáš: Obaja sme aj aktívni turisti. Putovať nocou, za každého počasia a v podstate skoro v absolútnom tichu je určite hlavne fyzická výzva. No keď k tomu pridáme aj veľmi podstatný duchovný rozmer, tak je to niečo iné. Treba to jednoducho zažiť. A preto sme neváhali na túto výzvu zareagovať a priniesť EKC aj do nášho regiónu.

▪ **Môžete stručne opísať proces, ako sa dostane trasa medzi podujatia organizované pod spoločnou značkou Extrémna Krížová Cesta?**

Martin: Nie je to až také jednoduché, ako by ste si možno mysleli. Na začiatku je potrebné absolvovať školenie, kde sa dozviete všetky potrebné informácie. Následne si zvolíte trasu. Každá trasa musí spĺňať vopred dané štandardy ako minimálna dĺžka, prevýšenie, čas, za ktorý sa dá prejsť, vzdialenosť zastavení od seba, bezpečnosť a podobne. Zvolená trasa sa následne posiela do Poľska hlavným organizátorom na kontrolu a odsúhlasenie.

Tomáš: Okrem už spomenutého si ešte sami zvolíme patróna našej trasy a vyberieme jeden z dvoch možných dátumov konania EKC. Je to vždy noc z piatka na sobotu - samozrejme, v Pôstnom období.

- **Čo je cieľom Extrémnej Krížovej Cesty?**

Martin: Cieľom je siahnuť na dno svojich síl a možno práve v tej únave, bolesti a vyčerpaní sa bližšie stretnúť s Bohom. To, že putujeme v tichosti a nepohodlne, nám dáva príležitosť nazrieť do seba a poďakovať Bohu za každodenné maličkosti, prosiť ho o pomoc pri zvládnutí našich krížov i krížov tých, za ktorých sme sa rozhodli krížovú cestu obetovať.

Tomáš: Podstatou je naštartovať zmeny v osobnom živote a prijať rozhodnutie vzdať sa osobného pohodlia. Ak sa nám podarí dokázať niečo také ako prejsť Extrémnu Krížovú Cestu, zistíme, že sme v živote schopní prijať aj ťažšie výzvy, ako sme boli zvyknutí doposiaľ.

- **Aké sú pravidlá pre pútnikov? Museli ste ich ako organizátori často pripomínať?**

Martin: Pravidlá EKC pomáhajú zabezpečiť bezpečnosť na trase, ale aj jej čo najväčší účinok na každého účastníka, ktorým má byť stretnutie s Bohom. Dôležitá je zásada mlčania. Ak počas putovania mlčím, tak mám priestor na rozhovor s Bohom a na usporiadanie si myšlienok, ktoré ma ťažia. S tým súvisí aj rešpektovanie súkromia toho, ktorý putuje so mnou. Aj on má predsa právo na stíšenie. Viditeľnosť a putovanie v skupinke najmenej 2 a najviac 10 osôb kladie zas dôraz na bezpečnosť a na povzbudenie jeden druhého. Značenie trasy má byť len sporadické a prioritne sa má pútnik držať mapy a popisu - a práve tu môžu pomôcť pravidlá týkajúce sa viditeľnosti. Reflexné pásiky dostávajú pútnici aj pri prezentácii – keď neviem kadiaľ, rozhliadnem sa a pútnik predo mnou mi ukáže smer. Niektoré zásady sme museli viackrát pripomenúť.

- **Patrónom trasy EKC Prievidza je svätý Bernard z Aosty. Podľa internetu je patrónom turistov. Zaujalo ma, že meno Bernard v starej spisovnej nemčine znamená medvedia sila. Bol nejaký dôvod, prečo bol vybraný za patróna u nás práve on?**

Martin: Svätý Bernard z Aosty bol zvolený za patróna našej trasy hlavne preto, že je patrónom turistov. Jeho pôsobiskom boli Alpy, kde pomáhal unaveným pútnikom. O tom, že Bernard je v starej spisovnej nemčine medvedia sila, som nevedel.

Tomáš: Taktiež som sa o „medvedej sile“ dozvedel až z príhovoru pána farára

počas svätej omše na začiatku EKC. Vzhľadom na náročnosť trasy a prechod nočným lesom nabral tento výber ešte hlbší význam.

- **Väčšinou keď sa o tom s niekým rozprávam, je prekvapený, že zaregistrovaných bolo viac ako 100 účastníkov Extrémnej Krížovej Cesty - Prievidza. Máte presné informácie, koľkí pútnici sa napokon podujatia zúčastnili? O koľko narástol medziročne počet účastníkov na všetkých trasách na Slovensku?**

Martin: To, koľkí pútnici sa tejto trasy zúčastnili, milo prekvapilo aj mňa. (Úsmev.) Ich presný počet bol 118. Na celom Slovensku sa EKC zúčastnilo spolu 7840 pútnikov na 32 trasách. Oproti roku 2024 je to takmer dvojnásobok (vlani putovalo 3780 pútnikov na 20 trasách).

Tomáš: Ďakujeme aj týmto spôsobom každému jednému pútnikovi, ktorý prijal výzvu zúčastniť sa na EKC. Určite nám nejde o štatistiky a prekonávanie rekordov v počte účastníkov. Budeme však radi, keď na budúci rok pritiahneme ešte viac ľudí.

- **Podarilo sa vám popri organizácii prežiť „domácu EKC“ aj duchovne? Je niečo také, čo ste na nej zažili a vraciate sa k tomu?**

Martin: Keďže to bol náš prvý ročník a čakal som na pútnikov v cieli, nepodarilo sa mi zúčastniť celej krížovej cesty. No neskutočne ma povzbudili reakcie všetkých tých, ktorí ňou prešli, a aj ich svedectvá. Celú noc som bol v myšlienkach s každým jedným pútnikom a modlil som sa za jeho bezpečný návrat.

Tomáš: Silným momentom bola pre mňa hneď v úvode EKC svätá omša. Samotnú trasu som prechádzal v záverečnej skupinke. Ďalším silným okamihom bol pre mňa pohľad na veľké množstvo ľudí na jednom zo zastavení na Magure, ako sa vo svojich skupinkách alebo individuálne modlia na kolenách. No aj všetky drobné svedectvá, ktoré sa ku nám dostávali po skončení krížovej cesty, sú pre nás povzbudením. Sme vďační, že pútnici pochopili podstatu tohto celého a že Pán v ich srdciach konal zázraky.

Za rozhovor ďakuje Alojz Vlčko
Foto: Dušan Krakovik, Človek a Viera

Martin Liener *(vľavo) má 34 rokov. Študoval na Strojníckej fakulte v Žiline. Pracuje na technickej príprave výroby vo firme Karton.sk v Prievidzi. Momentálne žije v Prievidzi. Bol lídrom pre región EKC Prievidza.*

Tomáš Bielik *(vpravo) má 35 rokov. Študoval na Stavebnej fakulte STU v Bratislave v odbore Pozemné stavby. V mladosti i dospelosti bol aktívnym členom farnosti Kanianka či už ako miništrant, lektor a tiež ako člen hnutia eRko. Pracuje ako prípravár stavieb v stavebnej firme v Prievidzi. Žije v Bojniciach a s manželkou Kristínou majú dcéru Lauru. Bol zástupcom lídra pre región EKC Prievidza.*

Medvede sme nestretli. Len Pána Boha

V jarné piatkové popoludnie 4. apríla 2025 bolo pri farskom Kostole svätého Bartolomeja v Prievidzi oveľa rušnejšie ako zvyčajne. Schádzali sa tu zblízka i zďaleka desiatky účastníkov a účastníčok podujatia Extrémna Krížová Cesta - Prievidza. Boli odhodlaní na celonočné putovanie po trase dlhej 34,4 kilometra s prevýšením 1 068 metrov. Rozhodol som sa k nim pridať aj ja.

Svätú omšu spojenú s požehnaním pútnických krížov slúžil pán farár Jozef Repko. Pútnikov požehnal a povzbudil ich, aby čo najhlbšie prežili meditácie rozjímaní na krížovej ceste s mottom tohto ročníka: „Od seba musíme vyžadovať."
Meditácie boli venované spomienkam na pápeža sv. Jána Pavla II. (Karola Wojtyłu) - jeho detstvu, dospievaniu, študentskému i kňazskému životu. Pripomenuli štrnásť príbehov o tom, ako sa malý Karol stal veľkým pápežom. Pútnici si ich na zastaveniach potichu čítali alebo si pustili do slúchadiel nahratú audioverziu. (Stále sú dostupné na stránke www.ekc.sk/rozjimania.)
Trasa bola naplánovaná z Prievidze cez obce Kanianka a Poruba, pokračovala po turistických chodníkoch na vrchol Magury a nazad cez Boškovie laz, Šútovské sedlo a Bojnice až do prievidzského piaristického kostola.
Bolo to celonočné putovanie, počas ktorého sme odkráčali desiatky kilometrov - väčšinou v tichu, vďaka ktorému sme mohli vo svojom vnútri veľa uvažovať. Zastavili sme sa 14-krát, aby sme rozjímali pri malých kaplnkách, pri krížoch na cestách, ale aj na úplne obyčajných miestach na turistickej trase.
Cítili sme únavu, nepohodu, neistotu i bolesť nôh. Siahli sme si na dno svojich síl. Zažili sme aj nečakané riešenie pomoci pútnikovi, ktorý precenil svoje možnosti, a z toho vzniknuté zdržanie viac ako dve hodiny.
Bol to neobyčajný čas, v ktorom sme pocítili Božiu prítomnosť. Našťastie sme sa stretli s ním a nie s jeho stvoreniami – medveďmi, ktorých sa niektorí obávali. Bola to výzva neupadať do priemernosti, nepodliehať diktátu doby vnucujúcej životný štýl, ktorý nie je v súlade s kresťanskými ideálmi. Pozvanie nenechať sa oklamať ilúziami konzumu a prijať Kristovo pozvanie k veľkým veciam.
Verím, že nielen mne, ale aj ďalším pútnikom toto putovanie prinieslo a ešte prinesie bohaté duchovné ovocie.

Text a foto: Alojz Vlčko

Oblečme si Krista

Na Veľkonočnú nedeľu som si pozrel správy z Veľkonočnej vigílie v Ríme, kde počas liturgie kardinál udelil sviatosti krstu a birmovania trom dospelým katechumenom: Albáncovi a dvom Talianom. Zaujalo ma, ako im po krste dali biely voľný plášť, ktorým prekryli ich odev, čo sprevádzali slová: *„Stali ste sa novým stvorením a obliekli ste si Krista. Prijmite toto biele rúcho a prineste ho nepoškvrnené pred súdnu stolicu nášho Pána Ježiša Krista, aby ste mali účasť na večnom živote.“*

Práve toto prekrytie ich odevu bielym plášťom mi ukázalo symboliku tohtomesačnej témy, pri ktorej vychádzame z knihy Zjavenia apoštola Jána, kde čítame: *„Jeden zo starcov mi povedal: ‚To sú tí, čo prichádzajú z veľkého súženia: oprali si rúcha a zbielili ich v Baránkovej krvi.’“* (Zjv 7,14)

Tí, ktorí si vyprali rúcha

Tento verš má za cieľ povzbudiť prenasledovaných kresťanov, aby ostali verní Kristovi aj v súženiach a prenasledovaniach. Boh ich nikdy neopustí, bude stále medzi nimi. A po skúškach ich uvedie do svojho Kráľovstva, kde *„už nebudú lačnieť ani žízniť, kde nebude na nich dorážať ani slnko ani horúčava, lebo sám Baránok ich bude pásť a vodiť k prameňom živej vody. Boh im zotrie každú slzu z očí.“*

Preto obliecť si biely odev po krste charakterizujú slová, že bol vypraný v krvi Baránka – Krista. Práve takto to pripomína metafora, ktorú použil apoštol Pavol pre krst: *„Lebo vy všetci, ktorí ste boli pokrstení v Kristovi, v Krista ste sa obliekli.“* (Gal 3,27) A tak aj tieto slová zo Zjavenia sú interpretované ako krst. Krst je totiž obrazom toho, že Kristus a kresťan sa vo svojej smrti stretávajú, čo symbolizuje rozprávanie o vypraní rúcha v Baránkovej krvi. Len tí, ktorí si vyprali rúcho, môžu vstúpiť do nového Jeruzalema. Pripodobniť sa Kristovi v jeho smrti zaisťuje víťazstvo.

Prostredníctvom sviatostného krstu alebo krstu súžením (rozumej mučeníctvo) prežívaného v spojení s Kristom sa nám dáva účasť na jeho veľkonočnom tajomstve, ktoré nás znovuzrodzuje a posväcuje. Môžeme preto vzdávať Bohu nepretržitú poctu a tešiť sa z jeho ochrany a prítomnosti.

Ponorení do vody

Podľa svätého apoštola Pavla veriaci má krstom účasť na Kristovej smrti; s ním je pochovaný a s ním vstáva z mŕtvych: *„Neviete, že všetci, čo sme boli pokrstení v Kristovi Ježišovi, v jeho smrť sme boli pokrstení? Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom.“* (Rim 6,3 - 4)

Pokrstení si „obliekli Krista“ (Gal 3,27). Pôsobením Ducha Svätého je krst kúpeľom, ktorý očisťuje, posväcuje a ospravedlňuje. Krst je kúpeľom vody, v ktorom má „neporušiteľné semeno“ Božieho slova oživujúci účinok. Sv. Augustín o krste hovorí: *„Slovo sa spája s hmotným prvkom a vzniká sviatosť.“* A tak skutočnosť, že sme si ako kresťania vyprali rúcha, jednoducho znamená, že sme sviatosťou krstu boli ponorení do vody, čo pripomína symboliku smrti a očisťovania, ale aj znovuzrodenia a obnovy.

A tak nám vypratie rúcha poukazuje na dva hlavné účinky krstu: očistenie od hriechov a znovuzrodenie v Duchu Svätom.

Dary krstu

Krstom sa nám odpúšťajú všetky hriechy: dedičný hriech a všetky osobné hriechy, ako aj všetky tresty za hriechy. V tých, ktorí sa znovuzrodili krstom, nezostáva nič, čo by im prekážalo vojsť do Božieho kráľovstva: ani Adamov hriech, ani

osobný hriech, ani následky hriechu, z ktorých najvážnejším je odlúčenie od Boha (KKC, b.1263).
Krst nielenže očisťuje od všetkých hriechov, ale i robí z pokrsteného „nové stvorenie“ (2 Kor 5,17), adoptívneho Božieho syna, ktorý sa stal *„účastným na božskej prirodzenosti“*, Kristovým údom, Kristovým spoludedičom a chrámom Ducha Svätého.
A tak pri krste dostávame:

- posväcujúcu milosť;
- božské čnosti, ktoré nás robia schopnými veriť v Boha, dúfať v neho a milovať ho;
- dary Ducha Svätého, ktoré nám umožňujú žiť a konať pod jeho vplyvom;
- a pomocou morálnych čností nám umožňuje rásť v dobrom (porov. KKC, b.1265 - 1266).

Žiť životom viery

Uvedené pravdy o krste a jeho účinkoch nás pozývajú žiť svoj život viery tak, aby sme si vyprané rúcho priniesli nepoškvrnené pred súdnu stolicu nášho Pána Ježiša Krista, aby sme mali účasť na večnom živote.
To uskutočňujeme a udržiavame vtedy, ak:

- máme s Pánom osobný vzťah (modlitba a eucharistia),
- konáme dobro a rastieme v dobre (v čnostiach)
- si oblečieme Krista vo sviatosti pokánia, kde nás on svojím milosrdenstvom uzdraví z našich zranení spôsobených hriechom.

Na záver pripomínam slová zosnulého pápeža Františka, ktorý povedal: *„Videl som toľkých ľudí, ktorí našli svoju odvahu vstúpiť do Ježišových rán, hovoriac mu: ‚Pane, tu som, prijmi moju chudobu, skry môj hriech vo svojich ranách, zmy ho svojou krvou.’ A vždy som videl, že Boh urobil práve toto: prijal ich, utešil ich, očistil ich, miloval ich.“*

Text: Jozef Repko, farár
Foto: Mária Melicherčíková

...tri otázky pre pani Olinku Gregorovú, ktorá už 20 rokov perie oblečenie miništrantom

Témou tohto čísla je „Oprali si rúcha“. Tak trochu sa táto téma dotýka aj prania iných rúch – kňazských a miništrantských. Tie musia byť vždy čisté a pripravené pre dôstojné slúženie každej svätej omše. V našej farnosti máme vzácne ženy, ktoré sa roky a s láskou starajú o to, aby kňazské a miništrantské rúcha boli vždy také, aké majú byť - opraté a starostlivo vyžehlené. Je to veľmi obetavá a Bohu milá služba. Jednou z nich je aj pani Olinka Gregorová, ktorá má už 79 rokov, ale starostlivosť o miništrantské oblečenie je už súčasťou jej života, je to služba, ktorá ju teší a napĺňa radosťou.

1 **Odkedy sa staráte o miništrantské oblečenie?**
Začínala som ešte za pána dekana Bednára, to už bude aj dvadsať rokov. Po smrti pána kostolníka Málika ma pán dekan oslovil, aby som zobrala službu kostolníčky. Aj som si to vyskúšala, ale narobila som veľa chýb, tak som to odmietla. Kostolníčkou sa vtedy stala Jožka Majtényová. Ja som radšej prijala ponuku prať oblečenie pre miništrantov.

2 **Koľko miništrantských oblečení periete naraz a kto vám pri tom pomáha?**
No to závisí od toho, ako často sa používajú. Pravidelne ich kontrolujem, a keď sú zašpinené, beriem ich oprať. Bežne ich je asi tak desať kusov, ale keď sú väčšie slávnosti, ako napríklad Veľká Noc, 1. sväté prijímanie a pod., tak ich býva aj dvadsať.
Periem a žehlím ich sama, ale s nosením mi pomáhal môj manžel, pokiaľ žil. Ja som ich pripravila, poskladala a on ich odniesol. A teraz mi pomáha odniesť tašky s oblečením Janka Drozdová. Ona mi veľmi pomáha. Chodíme z kostola jednou cestou. Janka sa stará aj o kňazské rúcha. Pred ňou túto službu vykonávala bývalá pani kostolníčka Jožka. A v Mariánskom kostole sa zase roky stará o kňazské rúcha Helenka Zajacová.

3 **Čo vám táto práca dáva?**
Veľa mi to dáva. Ja už ani neviem, čo by som bez tej práce robila. Stalo sa to súčasťou môjho života. Mňa to veľmi teší, keď vidím miništrantov v kostole tak pekne poobliekaných. Mám z toho veľkú radosť.

Pripravila: Elena Cagáňová
Foto: Oto Dokoupil a Mária Melicherčíková (dole)

Ako by ste povzbudili niekoho, kto má strach pristúpiť k svätej spovedi?

- **Zuzka (37 r.):** „Pri sv. spovedi je v kňazovi prítomný sám Pán Ježiš. On veľmi túži, aby sme skrze jeho odpustenie opäť nadobudli pokoj, radosť a plnosť života, lebo za to všetko on dal všetko, čo mal, opustil nebo a dal svoj život."
- **Filip (19 r.):** „Spovednica je pre mňa miestom, kde nie som súdený, ale som prijatý, aj keď som hriešnik. Samozrejme, keď som bol mladší, bál som sa, čo si o mne kňazi pomyslia. Ale postupne som si uvedomil, že to tak nie je - hlavne na táboroch, keď som sa chodieval spovedať k nášmu pánu kaplánovi a on sa na mňa pozeral stále ako na rovnakú osobu, aj po vyznaní mojich hriechov. Preto si nemyslím, že by sa niekto mal báť ísť na spoveď. Spovedné tajomstvo je neporušiteľné a nikto vás nebude odsudzovať."
- **Monika (32 r.):** „Sviatosť zmierenia je pre nás veriacich veľkým darom. Mňa moje hriechy vždy veľmi ťažia, najmä keď sa nahromadia. Stále na ne musím myslieť, berie mi to pokoj. A veľmi ma bolí, keď kvôli hriechu nemôžem prijímať Božie telo. A keď sa vyspovedám, som ako znovuzrodená. Spadne zo mňa všetka ťarcha. Mám pokoj v duši. Všetko je zrazu akési ľahšie. Veľká vďaka Bohu za možnosť sa vyspovedať. Veľká vďaka aj našim obetavým kňazom, bez ktorých by to nebolo možné. A každý kňaz sa poteší, keď sa vráti aj zablúdená ovečka a po mnohých rokoch sa ide vyspovedať. Netreba sa báť, stojí to za to."
- **Majka (62 r.):** „Na sv. spovedi som kvôli nesprávnym rozhodnutiam nebola 39 rokov. Samozrejme, do kostola som chodila - v nedeľu a cez sviatky, občas cez týždeň, keď mi bolo ťažko. Keď mi zomrel muž, s ktorým som bola iba civilne sobášená, mohla som bez prekážok k sv. spovedi pristúpiť, ale, samozrejme, strach... Moja predstava bola, že pôjdem niekam na duchovné cvičenia a po dôkladnej príprave a pomoci kňaza sa vyspovedám. Ale akosi to nevyšlo. Pred sviatkom Všetkých svätých som v kázni počula, ako nám záleží na našich zosnulých, keď nie sme ochotní ísť kvôli nim na sv. spoveď a obetovať za nich sv. omšu, prijímanie, že na nich doslova kašleme a je nám ľahostajná spása ich duše. To ma teda riadne zamrzelo. A blížili sa aj Vianoce a tie som bez zmierenia sa s Bohom naozaj nechcela prežiť! S pomocou internetu a kamarátok som sa pripravila a na radu priateľky som sa vybrala do susednej farnosti na generálnu sv. spoveď. A kňaz mi pri spovedi pomohol, nerozpitvával už aj tak rozorvané vnútro, dal rozhrešenie. Odvtedy som v kostole denne a nič, vôbec nič nemôže nahradiť ten úžasný pocit, že Ježiš ku mne prichádza a lieči moje telo, napĺňa svojou láskou moju dušu. Toto je nad všetko!!! Nenechajte sa ovládať strachom, ktorým vás Zlý odrádza od Božej lásky."
- **Milan (48 r.):** „Povedal by som toľko: Pane Ježišu Kriste, Synu Boží, zmiluj sa nado mnou, hriešnym. A toto si treba opakovať. A nebáť sa."
- **Anežka (70 r.):** „Tak veľmi by som chcela povedať o dôležitosti sv. spovede, až by som plakala. Zatiaľ však rozprávam svojim príkladom. Veľmi nás povzbudzujú naši kňazi."
- **František (65 r.):** „Strach nie je od dobrého. Boh nás chápe a odpúšťa."
- **Milka (52 r.):** „Povzbudím, nech sa neboja, veď sme milované Božie deti a Boh nás čaká s otvorenou náručou. Ako márnotratných synov."
- **Katka (34 r.):** „Toľko som sa bála ísť na sv. spoveď a po spovedi mi odpadol veľký balvan zo srdca. Ďakujem ti, Bože, že nám odpúšťaš a miluješ."

Pripravili: Anna Gálová a Elena Cagáňová

Čítanie evanjelia na svätej omši

Čítanie evanjelia je jedným z najkrajších a najdôležitejších momentov svätej omše. Spája nás s Ježišovým životom a učením a ponúka nám príležitosť stretnúť sa s ním prostredníctvom jeho slova. Poďme sa pozrieť na jeho históriu, ako funguje trojročný cyklus, aký má význam a čo o ňom hovorí teológia.

Už prvé kresťanské spoločenstvá považovali Ježišovo posolstvo za vzácny poklad. Apoštoli a ich nasledovníci ho najprv šírili ústne, no postupne boli evanjeliá spísané. Tieto texty sa stali súčasťou bohoslužieb, aby veriaci mohli spoznať Kristov život, jeho slová a činy. Odvtedy je čítanie evanjelia pevnou súčasťou kresťanskej tradície.

Trojročný cyklus

V rímskokatolíckej cirkvi dnes evanjeliá čítame v trojročnom cykle. Každý rok má svoje zameranie:

- Rok A venovaný Evanjeliu podľa Matúša,
- Rok B patrí Marekovi,
- Rok C zas Lukášovi.

Evanjelium podľa Jána znie v osobitných obdobiach, napríklad počas Veľkej noci. Tento systém umožňuje, aby sme postupne spoznali širokú škálu Ježišovho učenia a neopakovali stále tie isté texty. Je tomu tak aj napriek tomu, že prvé tri evanjeliá, nazývame „synoptické“, čo pochádza z gréckeho výrazu znamenajúceho „spolu vidieť“, pretože ich texty je možné položiť vedľa seba a porovnávať ich podobnosti aj rozdiely. Každé z týchto evanjelií prináša jedinečný pohľad na Ježišov život, učenie, zázraky, utrpenie a zmŕtvychvstanie, no zároveň sa navzájom dopĺňajú.

Srdce omše

Evanjelium je srdcom svätej omše. Keď ho počúvame, Ježiš k nám hovorí priamo – jeho slová nás povzbudzujú, učia a vedú. Je to chvíľa, ktorá nás pozýva zamyslieť sa a preniesť jeho posolstvo do nášho života. Svätý Augustín raz povedal, že Božie slovo mu otvorilo srdce a priviedlo ho k viere. Aj my môžeme zažiť niečo podobné, ak mu dáme šancu.

Podľa učenia Cirkvi je čítanie evanjelia viac než len počúvaním textu – je to stretnutie s živým Kristom. Katechizmus hovorí, že v liturgii slova Boh oslovuje svoj ľud a Ježiš je prítomný vo svojich slovách. Preto tento moment sprevádzajú špeciálne obrady: procesia s evanjeliárom, sviečky či kadidlo.

Tieto gestá nám pripomínajú, aké vzácne je to, čo počúvame.

Text: Oto Dokoupil, kaplán
Foto: Mária Melicherčíková

!

Tip pána kaplána:
Čítanie evanjelia nie je len pasívna chvíľa. Je to výzva otvoriť svoje srdce a myseľ, aby nás Božie slovo mohlo formovať. Skvelým tipom je pripraviť sa naň už doma – prečítať si úryvok vopred a zamyslieť sa nad ním. Takto ho počas omše hlbšie pochopíme a ľahšie prijmeme. Nech je pre nás evanjelium vždy živým stretnutím s Ježišom, ktorý nás sprevádza a vedie k plnšiemu životu viery!

Jubilejná púť do Ríma - 3. časť

17.

V Bule o vyhlásení riadneho jubilea roku 2025 napísanom pápežom Františkom ma zaujala veta: *„Je potrebné venovať pozornosť mnohým dobrám, ktoré sú vo svete prítomné, aby sme neupadli do pokušenia myslieť si, že nás premohlo zlo a násilie.“*

Jedno z takých dobier, ktoré si často uvedomujem, je spoločenstvo, rodina. A to aj tá užšia, pokrvná rodina, aj tá širšia, duchovná rodina, kolegovia, priatelia, známi. V mojom prípade je to aj piaristická rodina. Tvoria ju nielen naši pátri, členovia fraternity, ale aj kolegyne a kolegovia z práce, naši žiaci bývalí i súčasní, ich rodičia alebo príbuzní.

Náhodne-nenáhodné

Spätne si uvedomujem, že pri tom náhodne-nenáhodnom stretnutí v dome Generálnej provincie piaristov boli všetci z nich. Čo na tom bolo náhodné, keď sme sa dohodli na dni a čase stretnutia?

To náhodné bolo to, ako nás pribúdalo od decembra, keď som kolegyni spomenul, že idem s rodinou do Ríma. Ona si potom tiež kúpila letenky aj s dcérou. Potom sa nezávisle od ostatných vybrala do Ríma aj kolegyňa s kamarátkami a iná kolegyňa s rodinou. Neskôr vysvitlo, že aj pán školník so známymi s rodinou ide do Ríma a nakoniec sa aj piati naši študenti sami vybrali.

Každý išiel v iné termíny a iné lety, ale všetci sme tam boli naraz v stredu. Tak som vybavoval aj skupinový lístok na generálnu audienciu najprv pre 12, nakoniec pre 30. Pre chorobu Svätého Otca Františka sa však nekonala. Cez spoločnú četovú skupinu sme si zdieľali info o počasí od prvých pútnikov, o vstupoch a vstupenkách i tipy na výlety. Alebo že na cestu k moru stačí lístok na metro. A veľmi milé bolo stretnúť sa len tak neplánovane na Námestí sv. Petra či vo fronte do Vatikánskych múzeí.

Piaristi u sv. Jozefa Kalazanského

No najkrajšie bolo to nenáhodné-plánované stretnutie u piaristov v Ríme, keď sme sa poobede na Popolcovú stredu okolo 14:45 všetci zišli v uličke pri Piazza Navona a spoločne sme navštívili budovu, v ktorej žil sv. Jozef Kalazanský a v ktorej bola za jeho čias škola pre vyše tisíc žiakov. Po tomto mi tá naša už asi nebude pripadať taká tesná ako doteraz.

Páter Fernando z Portorika nám ukázal miesto zázraku uzdravenia zraneného oka, refektár i miestnosť v ktorej žil sv. Jozef ku koncu života. Vo vedľajšej miestnosti nás zaujal relikviár, kde sú zachované srdce a jazyk svätca, zakladateľa Zbožných škôl. Veď to je to, čo učiteľ potrebuje – srdce, aby miloval svojich žiakov; a jazyk, aby ich mohol vychovávať a vyučovať. A keďže sme neboli len nejakí turisti, ale široká piaristická rodina, tak nás zaviedol až do miestnosti za oltárom Kostola sv. Pantaleóna, kde je pod oltárom uložený sarkofág s ostatkami sv. Jozefa Kalazanského.

Na záver sme sa v kostole spoločne pomodlili Korunku dvanástich hviezd, modlitbu od sv. Jozefa Kalazanského, a dokonca zaznela aj „hymna“ piaristov – „V starom Ríme pri Tibere...“, i keď

Náhodne-nenáhodné stretnutie piaristickej rodiny v Ríme, 5. 3. 2025

len z nahrávky. (Vďaka, páter Janko!) Povzbudení spoločným stretnutím sme sa potom rozchádzali do rôznych kútov Ríma, v ktorom niektorí ešte pár dní pobudli, iní už na druhý deň leteli domov.

I teraz v práci - škole si občas tento spoločný čas strávený v ďalekom veľkomeste pripomenieme; aj takto tvoríme vzťahy. Uvedomujem si, že tie sú tým dobrom, ktorého sa môžeme držať i v časoch, keď sa zdá, že sa celý svet rúca a trhá vo vojnách - obchodných i tých skutočne krvavých. Kiežby tie vzťahy boli tým prvým znamením nádeje – znamením mieru, o ktorom písal Svätý Otec František pri vyhlasovaní Jubilejného roka 2025.

Text a foto: Marek Šimurka
Zdroje: www.jubileum2025.sk

Doplnenie k minulým článkom:
Slovenský preklad modlitieb pútnikov k Svätej bráne u sv. Petra nájdete na stránke https://www.jubileum2025.sk/stranka/putovanie-k-svatej-brane. Hlavné podujatia v Ríme: https://www.jubileum2025.sk/stranka/hlavne-podujatia-v-rime.

O liturgickom rúchu

Potreba úcty k svätým veciam od začiatku viedla veriacich k tomu, aby na slávenie omše prichádzali v tom najdôstojnejšom oblečení. Platilo to aj pre kňaza. Spočiatku nosil len slávnostnejší druh odevu, ktorý sa nosieval v civilnom živote, najmä v záverečnej epoche rímskeho impéria. Keď liturgické rúcho začalo mať osobitné určenie, začal platiť zákaz nosiť ho mimo kostola.

Jednotlivé liturgické odevy vznikali z antických odevov – kazula (ornát) vznikla z paenuly (kožený alebo vlnený plášť nosený starými Rimanmi), alba z tuniky a podobne. Časti a zloženie liturgického odevu sa vyvíjali až do 9. storočia, keď nadobudli svoju ustálenú podobu. Po tomto období sa menila iba forma, rozmer a spôsob výzdoby.

Z histórie liturgických rúch

Počas nasledujúcich storočí prešiel ornát rôznymi premenami. V prvých storočiach mal tvar zvona a zahaľoval celé telo. Aj preto sa pre ornát používa termín kazula – domček. V období gotiky sa začali bočné strany skracovať. Takzvaný rímsky typ alebo basová kazula sa používala od 16. storočia a bola zdobená ornamentmi. Oproti dnešným rúcham bola podstatne menšia a výrazne vystužená. Basová kazula však napriek vysokej umeleckej úrovni stratila základnú odevnú funkciu zahaľovania a zmenila sa na dve tuhé platne. Preto v polovici 19. storočia došlo k návratu ku kazule širokej formy.

Pre rúcha, ktoré sa začali používať po Druhom vatikánskom koncile, je charakteristická široká forma a jednoduchá výzdoba, ktorú často tvorí len samotná tkanina. Aj dnes sa počas omší podľa misála z roku 1962 používajú rúcha používané pred koncilom.

Najhlavnejší posun medzi súčasnými rúchami a rúchami predkoncilového typu nastal v súvislosti s obrátením slávenia omše tvárou k ľudu. Dôraz sa nekladie len na jednu – zadnú pohľadovú stranu, ale obe strany ornátu získavajú rovnakú dôležitosť. Základné rozdiely spočívajú najmä vo forme a ozdobnosti odevu.

Farebnosť ornátov

Jediným presne stanoveným predpisom pri liturgickom rúchu je kánon liturgických farieb. Liturgický rok je časový okruh, v ktorom si Cirkev sprítomňuje tajomstvá Kristovho života, predkladá nám celé Kristovo tajomstvo od vtelenia a narodenia

až po zmŕtvychvstanie a nanebovstúpenie. Všeobecné smernice rímskeho misála uvádzajú základné liturgické farby: bielu, červenú, zelenú, fialovú, čiernu a ružovú. Farebnosť ornátov je podmienená jednotlivými sviatkami, farby majú svoju symboliku a hlásajú určitú myšlienku. Zelená farba symbolizuje nádej, znovuzrodenie, nesmrteľnosť a vernosť. Fialová farba pripomína farbu popola, ktorý si kajúcnici v čase pokánia sypali na hlavu, nesie v sebe symboliku pokory a ľútosti. Ružová farba symbolizuje radosť z príchodu Ježiša Krista. Biela farba je symbolom svetla, radosti, čistoty, nevinnosti a nebeskej slávy. Červená farba symbolizuje krv svätých mučeníkov. Čierna farba predstavuje smrť a smútok.

Ornát pripomína, že na liturgické zhromaždenie prichádza v osobe kňaza samotný Kristus. V evanjeliovej výzve svätého Pavla „obliecť si Krista“ (Gal 3, 27) nachádza rúcho svoju najpriliehavejšiu metaforu. Rúcho je symbolom „sakrálneho zahalenia“, pomáha kňazovi vystúpiť zo všednej do posvätnej oblasti a účastníkom bohoslužby sprostredkovať slávnostnú atmosféru.

Na záver pripájame slová Svätého Otca Jána Pavla II. z Listu umelcom, poukazujúce na zmysel a poslanie omšových rúch: *„Liturgické predmety a odevy nevystupujú v liturgii samostatne. Spolu s ostatnými liturgickými prvkami vytvárajú priestor, kde sa odohrávajú posvätné tajomstvá. Liturgia by sa dala nazvať integrálnym umeleckým dielom, kde hudba a spev, architektúra a výtvarné umenie, liturgické predmety a posvätné rúcha, liturgické pohyby a slovo vzdávajú v slávnostnej harmónii chválu Bohu.“*

Pavol Schmidt

Foto: Kňazi prievidzskej farnosti v staršom type rúcha (zľava doprava):
1. Mikuláš Mišík v roku 1958 (Zdroj: Peg Demetris); **2.** Michal Vozár pôsobiaci v Prievidzi v 40. – 50. rokoch 20. storočia (Zdroj: Kongregácia Dcér Božskej Lásky); **3.** Jozef Kliman pôsobiaci v Prievidzi v rokoch 1970 – 1980 (Zdroj: Archív rodiny Humajovej)

Zdroje:
https://www.obnova.sk/liturgicke-rucho-nie-je-samoucelnym-pozostatkom-minulosti/
https://www.postoj.sk/2202/rozhovor-hodnota-liturgickeho-rucha-nie-je-otazkou-ceny
https://www.oravskemuzeum.sk/farby-liturgickych-odevov-vianocneho-obdobia/
https://domov.sme.sk/c/6031549/existuje-aj-moda-pre-knazov.html

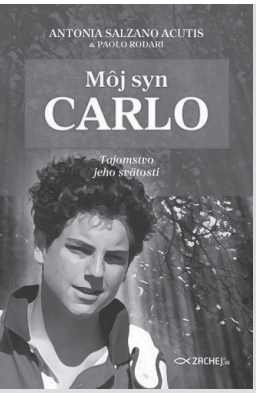

Keď prehovoria mamy...

(Recenzie dvoch kníh o svätých deťoch)

Minulý kalendárny rok bol slovenský knižný trh obohatený o dve vzácne knižné novinky. Obe boli pripravené v spolupráci s mamami vzácnych tínedžerov – blahoslaveného Carla Acutisa a blahoslavenej Chiary Luce Badano. A v oboch mamy rozprávajú nielen o živote a smrti, ale aj o odkaze, ktorý svetu zanechali ich deti.

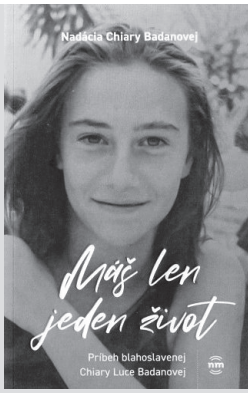

Môj syn Carlo

Prvú zo spomínaných kníh pripravilo vydavateľstvo Zachej. Napísala ju mama bl. Carla Acutisa Antonia Salzano Acutis v spolupráci s Paolom Rodarim. K názvu *Môj syn Carlo* je pripojený aj podtitul *Tajomstvo jeho svätosti*.

Približne 300-stranová kniha svojím pomerne obsiahlym textom s početnými úvahovými pasážami zaujme pravdepodobne skôr dospelých čitateľov. Najsilnejšie z nej vyznieva prvá kapitola, v ktorej mama opisuje priebeh choroby, posledné okamihy a pohreb svojho syna. V ďalších kapitolách sa vracia do jeho detských rokov a venuje témam, ktoré boli Carlovi blízke – vzťah k druhým, modlitba, sviatosti, viera... A najmä Eucharistia. Tú Carlo nazýval „diaľnicou do neba“ a hovoril, že sme prostredníctvom nej „premieňaní na lásku“.

Antonia v knihe zaznamenáva Carlove zážitky, cituje slová zo zápiskov, ktoré sa po ňom zachovali, či upozorňuje na osobnosti a myšlienky, ktoré mal rád. Nevynecháva ani svoj osobný príbeh. S pokorou priznáva, že bez Carla by svoju vieru ona osobne nenašla.

„Jednou z častých otázok, ktoré dostávam, odkedy chodievam rozprávať o mojom synovi na rôzne miesta, kam ma pozvú, je, aké je to byť mamou blahoslaveného. Žiaľ, mnohí si myslia, že ak má niekto výnimočného syna, automaticky sa stáva svätým aj on. No nie je to tak. Každý má svoju slobodnú vôľu a každý sa musí posväcovať sám. Carlo sa za nás môže prihovárať, ale nemôže urobiť prácu nášho posväcovania za nás,“ priznáva. Carlo Acutis, ktorý zomrel na leukémiu ako 15-ročný v roku 2006, sa aj prostredníctvom slov svojej mamy môže stať inšpiráciou na cestu k svätosti dnešných čias.

Máš len jeden život

Druhú knihu vydalo Vydavateľstvo Nové mesto pod názvom *Máš len jeden život* s podtitulom *Príbeh blahoslavenej Chiary Luce Badano*. Toto mladé dievča zomrelo v roku 1990 na rakovinu – nemalo ešte ani 19 rokov.

Chiara bola od detstva formovaná v Hnutí fokolarínov a napriek mladému veku prijala svoj údel s obdivuhodnou vierou a odvahou. Nezachovalo sa zapísaných veľa jej slov, o to viac však k ľuďom prehovárajú jej činy a najmä stály úsmev na tvári vyžarujúci zo zachovaných fotografií.

Kniha *Máš len jeden život*, ktorú pripravila Nadácia Chiary Badanovej, predstavuje čitateľom životný príbeh tejto blahoslavenej i početné svedectvá jej priateľov. Už na prvý pohľad je venovaná najmä mladým ľuďom. Okrem množstva fotografií, výstižných ilustrácií a nie príliš prehusteného textu ju dopĺňajú aj viaceré QR kódy, vďaka ktorým sa z nej možno dozvedieť oveľa viac.

Chiarina mama Maria Teresa Badanová v predhovore knihy píše: *„Keď tu bol Ruggero* (Chiarin otec, ktorý už v roku 2018 zomrel, pozn. red.) *ešte so mnou, neraz sme si kládli otázku, ako je možné, že Ježiš práve nám venoval obrovský dar v podobe šance prežiť život s Chiarou. Iste, žiadal od nás veľa, lebo neexistuje väčšia bolesť než vidieť zomierať vlastnú dcéru v rozpuku mladosti. Bezpochyby však zoslal na naše malé životy výdatný dážď milostí.“*

A práve o týchto milostiach sa môžete dočítať aj na stránkach knihy, ktorá je vhodná i ako darček na birmovku či len tak – na povzbudenie pre mladého človeka, ktorý svoj život s Bohom myslí vážne.

Text: Petra Humajová
Foto: www.kumran.sk

Recenzia očakávania predstavenia

Je streda Veľkého týždňa a ja sedím na nalomenej plastovej stoličke otočenej k vetrom rozkokošenej morskej hladine. Medzi nami je okrem šedej pláže aj nízke drevené pódium.

V lete na ňom budú opálení dovolenkári usadení v ratanových kreslách popíjať aperol, ale teraz je celkom prázdne. Vyzerá pripravené prijať udalosti nasledujúcich dní. Dosky, čo znamenajú svet, sa poslušné zákonu lineárnej perspektívy zužujú a smerujú pohľad na horizont, až za tušený okraj zemskej dosky. Posielajú tam všetko, čo sa na nich udeje.

Myslel som si, že v tomto hľadisku budem bezpečne sám, ale jedna zrelá dáma sa pred chvíľou na kilometrovej prázdnej pláži rozhodla usadiť tri metre odo mňa. Nechce sa rozprávať. Po tom, čo si umyla nohy od piesku, jej spoločnosť robí telefón. Pódium do jej výhľadu musí zasahovať len okrajovo. Už v polovici apríla majú jej nohy letný farebný odtieň.

Mohlo by jej napadnúť, že je súčasťou textu, že ten sa dokonca s každým ďalším riadkom viac stáva textom o nej? Nevidím jej do mysle a teraz ani do tváre, ale aká-taká životná skúsenosť mi hovorí, že som aj s mojím písaním v mŕtvom uhle jej zorného poľa. Ona chytá bronz a ja sa snažím chytiť myšlienky do akej-takej poľnej kytice.

Obaja zomrieme. Tým som si ešte viac istý než tým, že na mňa nemyslí. Keby som mal zomrieť ešte dnes večer, neľutoval by som čas strávený písaním o neznámej žene? (Práve na scénu vstúpil typický taliansky seladón, aby so signorou prehodil tre parole a zasa zmizol za hradbou letného mobiliára.)

Ešte pred začiatkom písania, cestou po pláži aj v metre som trochu rozjímal v duchu krásneho memento mori. Spolubrat ma pod jedným jeho písomným vyhotovením na stene sanktuária zvečnil aj s krhlou, ktorej obsah som rozlial muškátom podo mnou. Napadlo mi, že v posledný deň by som celkom rád polial muškáty, ak by som nejaké mal. Písanie o žene, ktorej sa to, čo sa od zajtra bude diať na doskách, týka rovnako bytostne ako aj teba, však považujem za slušnú alternatívu.

Text a foto: Peter Pikulík, OFMConv

Ahojte, kamaráti!

Určite máte doma oblečenie, ktoré nosíte len pri výnimočných príležitostiach, ako je napríklad nejaký sviatok. Takéto šaty si chránime. Teraz si predstavte, že by ste si tie krásne šaty obliekli, hrali sa v nich vonku a nešťastne spadli do kaluže. Určite by ste sa ich snažili čo najskôr oprať, aby znova žiarili čistotou.
Tak je to aj s naším srdcom, ktoré žiari, keď robíme dobré skutky – keď sme láskaví, úprimní a ochotní pomôcť. Ale niekedy sa stane, že nás niečo nahnevá, povieme niečo, čo by sme nemali, alebo niekomu ublížime. A vtedy sa aj naše vnútorné rúcho trochu zašpiní.
Našťastie Ježiš nám vždy dáva možnosť ho oprať. Keď ľutujeme, keď prosíme o odpustenie a chceme byť lepší, on nám pomáha znova rozžiariť naše srdce.
Takýto život lásky, odpustenia a pokory žil aj pápež František, ktorý nás nedávno opustil. Počas celého svojho pontifikátu nás učil, že Boh miluje každého človeka – nie preto, že je dokonalý, ale preto, že sa snaží. Povzbudzoval nás, aby sme sa nikdy nebáli vrátiť k Bohu, keď urobíme chybu. Hovoril, že aj z malej iskričky láskavosti môže vzplanúť veľké svetlo.
Svojou neochvejnou vierou nám pripomínal, že každý deň môžeme začať znova. Veríme, že teraz je už doma – v nebi – a že jeho srdce žiari ako krásne, čisté rúcho, opraté mnohými rokmi služby, viery a lásky.

S láskou Simonka a Saška

Rubriku pripravili:

Simona Lomnická & Alexandra Šestáková

1.5.
Sviatok sv. Jozefa robotníka
11.5.
Nedeľa Dobrého pastiera
13.5.
Panna Mária Fatimská
29.5.
Nanebovstúpenie Pána

K R Í Ž O V K A

Sv. Maximilián Mária Kolbe povedal: „Život uplynie rýchlo, ani jeden okamih sa nevráti. Snažme sa dať čo najviac (dokončenie v tajničke).“

Pomôcky: sic, anál, Ní, avíza, AEA, hiát, ALRO	Jeden zo zmyslov	Záhradný domček	Plietol, zapletal, splietal	Aktívne sa zapájala, odpovedala	Kvet známy aj ako smrádka, smraďoška	Áno skrátene	Lent	Pozýva	2. časť tajničky	Obtiahni, načrtni kontúry niečoho	Rozhovory, dohody medzi 2 partnermi	Dôkaz o neprítomnosti na mieste činu
Vták s lesklým čiernym perím							Hnev, jed, nenávisť, zlosť					
Biely nápoj od samíc cicavcov							Lákal, zvádzal, lanáril / Pôst po anglicky					
Kniha máp alebo iných vyobrazení						Ligotali (sa) / Ženské meno 1. 2.						
Tamtá, ukazovacie zámeno			Nohavice (hovorovo)					Morský živočích príbuzný rakovi				
	Dusík (značka) / Tešenie sa, opak smútku		Krajina na Strednom východe / Predložka					Snežný človek / Vitamín (tokoferol)				
Roztvorte pupene, tiež opíšte podrobnejšie									Selénium (značka) / Ampér-hodina (zn.)			Otázka (skratka)
Podmieňovacia spojka			Výrobca mikrofónov / Zbierka hist. písomností				Nápoj, tekutina	Európsky spracovateľ hliníka				
Vitamín (kalciferol)		Nižší ženský hlas / Vydával žiaru, svietil				Rímska číslica 1000		Susedstvo 2 samohlások / Zmätok, dopustenie				
Pijan, opilec						Opica / Írska skratka nevydatej dcéry			Sekunda (skratka)	Rímska číslica 50 / Úradné oznamy		Výdavky (cestovné, súdne,...)
Po latinsky tak, práve tak, takto				Kto inkasuje / Stredoveký letopisný žáner								
Určený na ťahanie							Síra (značka) / Vykastrovaný býk		Dôveruj / Roztrúsená horská osada			
	Odkvapová rúra / Predajne drogérie					Rozkazuje, riadi / Rímska číslica 500					Kyslík (značka) / Zámeno, 3. osoba j. č.	
Voľne žijúca zver					1. časť tajničky / Spojka							
Mililiter (značka)			Popevok, solmizačná slabika			Obec v okrese Prievidza						

Tajnička z minulého čísla znie: „tvoja spása“.

Pripravila Mária Suríková

Aj napriek zlému príkladu rodičov našla dobrú cestu

Blahoslavená Eugénia Piccová

Ako dieťa to nemala ľahké. Svojich rodičov videla len málokedy, a keď aj áno, nedávali jej dobrý príklad. Žila v morálne rozvrátenom prostredí, z ktorého vie len málokto nájsť cestu von. No Eugénia Piccová sa otvorila Božej milosti, oprala si rúcho v Božej láske – a napriek zlým predpokladom vykročila v živote tým najlepším možným smerom.

Bl. Eugénia Piccová sa narodila 8. novembra 1867 v malom mestečku Crescenzago neďaleko Milána. Jej otec Jozef bol od narodenia slepý, ale hudobne nadaný. Pôsobil ako huslista v orchestri milánskej La Scaly. Bol často na zahraničných cestách, na ktorých ho sprevádzala aj jej matka Adelaida.

Útočisko v kostole

Na jednej z ciest – počas turné v USA – Eugéniin otec zmizol. Matka, ktorá viac ako svojho manžela milovala peniaze, cestovanie a úspechy, sa vrátila domov sama. Zanedlho začala žiť s novým partnerom, s ktorým mala ešte ďalšie tri deti.

V čase neprítomnosti rodičov žila Eugénia u svojich starých rodičov alebo u strýka; keď sa mama vrátila domov, tak s ňou a jej novým partnerom. Bola presvedčená, že jej otec v USA zomrel, čo nebola pravda. Mama ju doma neviedla ani k zbožnosti, ani k správnym zásadám. Eugénia sa tam preto necítila dobre a inštinktívne hľadala útočisko v kostole.

Ako 19-ročná začala navštevovať oratórium uršulínok v Miláne. Konečne objavila niečo, čo ju napĺňalo – duchovný život. Poznatky o ňom konfrontovala s vlastnou minulosťou i vedomím svojich nedostatkov, čo u nej vyvolávalo depresie. No zároveň ju to aj priťahovalo. Viera jej do života postupne prinášala čoraz väčšiu a väčšiu nádej.

Služba chudobným

V máji 1886, vo chvíli obrovskej duchovnej prázdnoty, prežila Eugénia chvíľu plnú Božej milosti. Po tomto zážitku sa Eugénia rozhodla zasvätiť svoj život Bohu natrvalo. Vstúpila do Kongregácie Malých dcér Najsvätejšieho Srdca Ježiša a Márie, založenou kňazom Augustínom Chieppim. Doživotné sľuby zložila v roku 1894 v Parme.

Vo svojej službe spájala kontempláciu s prácou. Ján Pavol II. o nej povedal: „Nikdy sa nevyhýbala službe, ktorú od nej vyžadovala láska k blížnemu. V Parme vzala na seba bremeno ľudskej biedy, keď sa usilovala uspokojiť potreby mládeže aj chudobných rodín.“

Šesť rokov plnila funkciu novicmajsterky a v roku 1911 sa stala generálnou predstavenou rehole, ktorou zostala až do konca života. Vynikala veľkou láskou k chudobným. V čase 1. svetovej vojny dala všetky svoje sestry k dispozícii chorým a raneným. Povzbudzovala ich slovami, že láska k blížnym je najväčším prejavom lásky k Bohu.

Sestra Eugénia trpela degeneratívnym ochorením kostí, ktoré viedlo v roku 1919 k amputácii pravej nohy. Aj toto utrpenie obetovala Bohu. Zomrela 7. septembra 1921 v Parme na tuberkulózu. Pápež Ján Pavol II. ju blahorečil v roku 2001.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje:
Ż. Podłejski: Soľ zeme a svetlo sveta 6,
www.cs.wikipedia.org, www.catholica.cz,
www.zivotopisysvatych.sk
Foto: www.zivotopisysvatych.sk

POZVÁNKA

Pri príležitosti necpalských hodov Vás srdečne pozývame na

HODOVÚ SVÄTÚ OMŠU S PROCESIOU

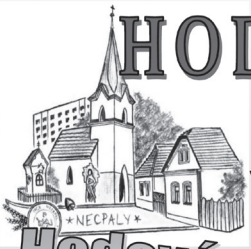

v nedeľu **11. mája 2025 o 11.00 h.** pri kaplnke v Necpaloch.

Stretnutie veriacich o **10.30 h.** pri kríži pri Rajčuli

Hodové popoludnie s programom

od 15.00 do 18.00 h.

zábava na starej ceste v Necpaloch,
vystúpenie detí, posedenie, občerstvenie

ÚČASŤ V KROJOCH VÍTANÁ!!!

TEŠÍME SA NA VÁS!

Príďte so svojimi príbuznými, priateľmi
a vychutnajme si spoločne
slávnostnú hodovú atmosféru.

Popoludňajší program bude venovaný 670. výročiu prvej písomnej zmienky o Necpaloch.

POZVÁNKA

V Jubilejnom roku Vás pozývame na farskú púť

ŠAHY - OSTRIHOM

Program:

- farský Kostol Nanebovzatia Panny Márie so Svätou bránou v Šahách – svätá omša,
- Šahanská Hontianska kalvária,
- Štúrovo,
- Bazilika Nanebovzatia Panny Márie a svätého Vojtecha v Ostrihome

Termín púte: sobota 7. júna 2025

Odchod autobusu: 6:00 hod. od farského kostola

Cena dopravy: 20 € + vstupné (platí sa individuálne v Ostrihomskej bazilike cca 5 - 10 €; zľava pre dôchodcov a deti)

Príchod do Prievidze: cca o 20:00 - 21:00 hod.

Prihlásiť sa môžete v sakristii farského kostola. **Bližšie info na tel.:** 0948 370 352

Farská kronika
od 30. marca do 27. apríla 2025

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Viktória Pažická
Jonáš Tragor
Júlia Lopašovská
Karolína Uríková
Agáta Viselková
Patrik Viselka
Adrián Petráš
Patrik Petráš
Šimov Vlačuha
Miroslav Tomáš
Jozef Kmeť
Barbora Výškrabková
Melisa Beláňová
Sebastián Fedor
Nicole Hrdá
Nikolas Hinca
Ela Ťažiarová
Ján Ťažiar

Manželstvo uzavreli:

Vladimír Oboňa – Katarína Kytová
Vladimír Kališ – Nikola Šimončičová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Zuzana Schühtanczová, 84 r.
Ľudmila Šturcelová, 77 r.
Jaroslav Kacina, 55 r.
Igor Borko, 66 r.
Darina Soliarová, 78 r.
Anna Stratená, 90 r.
Otília Janáčová, 89 r.
Štefan Ťažiar, 47 r.
Alexander Fröhlich, 83 r.
Daniela Junasová, 79 r.
Jozef Reis, 88 r.
Terézia Candráková, 80 r.
Veronika Záňová, 87 r.
Ján Piaček, 84 r.
Šarlota Haratíková, 83 r.

BARTOLOMEJ
ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače: EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4, 971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,70 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori:
Jozef Repko, Oto Dokoupil, Jozef Durkot, Peter Valachovič, Elena Cagáňová, Anna Gálová, Štefan Kollár, Anežka Kútiková, Mária Melicherčíková, Peter Pikulík, Mária Pytlová, Mária Suríková, Eva Trepáčová

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1, 3 - Peter Melicherčík
str. 2, 35, 36 - Mária Melicherčíková (farský kostol), Peter Melicherčík (piaristický kostol)

Tlač: Patria I., spol. s r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciame.

Piatok utrpenia Pána (Veľký piatok) - 18. apríla 2025

Svätá sobota (Biela sobota) - 19. apríla 2025